

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Снежана Христова Николова

относно дисертационен труд на тема „Дизайн на учебното портфолио при обучение на ученици със специални образователни потребности”

за придобиване на образователна и научна степен „доктор” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2 Педагогика (Специална педагогика – Педагогика на деца с интелектуална недостатъчност)

Докторант: Елевтерия Евангелос Кромида

Научен ръководител: доц. д-р Емилия Хинкова Евгениева

1. Актуалност на проблема

Дисертационната разработка разглежда значим проблем – възможността за използване на ученическото портфолио като подходящ инструмент за автентично оценяване. Темата на дисертацията е актуална, особено в променящите се условия след приемането и влизането в сила на Закона за предучилищно и училищно образование (2015 г.). Докторантката си поставя амбициозната цел – да предложи проект на портфолио, който да се прилага в условията на класната стая и който да подпомогне учителите от общообразователните училища в усилията им за интеграция на децата със специални образователни потребности в конвенционалната учебна процедура.

2. Познание на проблематиката от докторанта

Докторантката познава базисната проблематика. Библиографията съдържа общо 233 източника на латиница, 115 от които са цитирани в текста.

В светлината на теорията на Виготски за детското развитие Елевтерия Кромида отбелязва, че положителното обществено отношение към децата със специални образователни потребности изисква да се постави акцент не на слабостите и нарушенията им, а на техните индивидуални умения и възможностите им за развитие. В тази връзка докторантката твърди, че „най-подходящият инструмент за автентично оценяване е ученическото портфолио”, чрез което се показва „еволюцията на ученика, съпоставен със самия себе си и го включва в оценъчния процес”.

Последователно са разгледани видовете учебно портфолио, като е обърнато внимание както на портфолиото като инструмент за оценяване, така и на специално

образователното портфолио. Представено е и учебно портфолио по геометрия, съобразено със способностите на ученика, с претенцията да се покаже реалния му прогрес.

3. Характеристика на дисертационната разработка

Представената разработка отговаря напълно на изискванията за докторска дисертация. Структурирана е по следния начин: увод, три глави, изводи и препоръки, приложения, библиография на английски език и приложения. Използван е стандартен формат на страниците, общо 282 страници основен текст, от които 218 страници същинска разработка и 37 страници с приложения.

4. Методика и организация на изследване

Обобщеното представяне на изследователската програма е включено във втора глава на разработката. То логически следва теоретичния анализ в първа глава.

Определена е целта на изследването и подробно е представено нейното описание. Обърнато е внимание, че „въвеждане на изцяло нов инструмент в системата трябва да бъде официално вписан в нормативната уредба от една страна, и от друга страна това може да проектира параметрите на вече съществуваща организация, която може да подлежи на промени”. Поставя се въпросът за готовността на учителите да сравняват общоприетите форми на оценяване на знанията с оценката на самия процес на усвояване на знания от страна на всеки ученик, включително и на този със специални образователни потребности в условията на общообразователното училище.

Изведената цел се прецизира в три хипотези свързани с приемането от учителите на дизайна на учебно портфолио детерминирано от: социални параметри; учебно-възпитателни параметри и от нагласите за новото място на хората с увреждания в обществото.

Задачите на изследването, макар и в описателен план са в унисон с поставените хипотези.

Подробно и прецизно е описана методиката на проведеното изследване. Използвани са серия от въпросници за доказване или отхвърляне на хипотезите. Проведено е предварително проучване, а след това и същинско изследване по време на което е разработен базисен модел на портфолио и инвариант .

В изследователската програма са включени общо 250 респонденти, като 25 учители, 25 специални педагози и 50 родители са взели участие в предварителното проучване, а в същинското проучване са се включили 150 учители, 65 от които специални педагози и 85 общообразователни учители.

В трета глава са поместени аналитични подходи и основни резултати от изследването. Анализът на резултатите от изследването е направен последователно, като се спазва хронологията на предварителното и основното изследване. Обработката на данните е направена със статистически пакет инструменти – SPSS, подходящ при статистика в хуманитарната област. Данните са представени чрез дескриптивните им стойности, корелации и пр.

Тази глава на дисертационната разработка е добре структурирана, като всички получени резултати са коректно анализирани и обяснени. След анализа на данните спрямо формулираните хипотези следва обосноваване на всяка от тях, като се правят и логически обосновани изводи. Те са и добре онагледени чрез поместените таблици и фигури.

Направени са 5 извода, прецизно формулирани и адекватни на представените хипотези и поставената цел.

5. Приноси на дисертационния труд

Приносите се заключават в следното:

- ✓ Конструирание на модел за учебно портфолио при обучението на ученици със специални образователни потребности – принос с предимно теоретичен характер.
- ✓ Интегриране на проект на учебно портфолио за ученици със специални образователни потребности с осем ключови компетентности.
- ✓ Обосноваване на предпоставките, необходими за интегриране на учебното портфолио в процедурите за оценка и развитие на учениците със специални образователни потребности.

6. Публикации по темата на дисертационния труд

Елевтерия Кромида е представила 5 публикации по темата на дисертационния труд – 3 са на английски език, 1 – на руски език и 1 – на български език, всички в периода на докторантурата (2014 – 2016 г.).

7. Оценка на автореферата

Авторефератът отговаря напълно на съдържанието на дисертационния труд.

Към докторантката имам два въпроса:

- ✓ Как смята да популяризира получените в дисертацията резултати и да съдейства за внедряването в практиката на учебно портфолио при обучението на учениците със специални образователни потребности?
- ✓ Възможно ли е и подходящо ли е използването на учебното портфолио при обучението на всички групи ученици със специални образователни потребности в

България и в Гърция?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Считам, че представеният дисертационен труд е добре разработен, тематиката е интересна и актуална.

Оценката ми за дисертационния труд, автореферата и научните приноси и публикации е положителна. Дисертационният труд напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Постигнатите резултати ми дават основание да предложа на Уважаемото Научно жури да даде положителна оценка за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на СУ „Св. Климент Охридски” в областта на висше образование 1. Педагогически науки, Професионално направление 1.2. Педагогика (*Специална педагогика – Педагогика на деца с интелектуална недостатъчност*) на Елевтерия Евангелос Кромиди.

23.11.2016 г.

гр. Шумен

проф. д-р Снежана Николова